

אקדמיה בעולם משתנה: לנווט בין מגמות סותרות

שרה גורי-רוזנבליט

אני כמוביל באקדמיה - סמינר פתיחה
16 בדצמבר 2019

2019

1974

כ- 50%

12% מקבוצת גיל
בחינוך גבוה

61 מוסדות להשכלה גבוהה

8 אוניברסיטאות

טכנולוגיות דיגיטליות

טלוויזיה ורדיו

*“When the wind of change blows,
some build walls, while other build
windmills”*

Chinese Proverb

- צורכי מדינה ----- מערכת גלובלית
- רגולציה מרכזית ----- אוטונומיה מוסדית
- מגוון מוסדות ----- הרמוניזציה
- תחרות ----- שיתוף פעולה
- קניין רוחני ----- פילנתרופיה אקדמית

- צורכי מדינה ----- מערכת גלובלית
- רגולציה מרכזית ----- אוטונומיה מוסדית
- מגוון מוסדות ----- הרמוניזציה
- תחרות ----- שיתוף פעולה
- קניין רוחני ----- פילנתרופיה אקדמית

- שירות צרכים גיאוגרפיים

- שירות מצב בטחוני

- התייחסות לשוק העבודה

- עידוד תחומי ידע חשובים, אך בלתי מבוקשים

- ...

“Globalization is now the most important contextual factor shaping the internationalization of higher education”.

International Association of Universities (2012). *Affirming Academic Values in Internationalization of Higher Education: A Call for Action, 1.*

- **ניידות:**
- - סטודנטים
- - אנשי סגל
- - תכניות לימוד
- **שלוחות, תארים משותפים, אוניברסיטאות גלובליות**
- **טבלאות ליגה**
- **מוקים, מקורות פתוחים**
- **קונסורטיה במחקר ובהוראה**
- **.....**

אוניברסיטאות קמפוס

פעילות מעבר לקמפוס

Incheon Global Campus, South Korea (2007-)

Berkeley Global Campus at Richmond Bay

- הוכרז על הקמת הקמפוס ב-2014
- אנשי הסגל יהיו מרחבי העולם
- סטודנטים יהיו מרחבי העולם
- תכניות הלימוד יהיו עם דגש של גלובליות ובינלאומיות (כלכלה בינלאומית, ספרות בינלאומית ועוד)
- ב-2016 הפרויקט הוקפא בשל קיצוצי תקציב

- הוקמה על-ידי פרופסורים מאוקספורד ב-2018
- אוניברסיטה ללא גבולות
- אנשי סגל מכל העולם יוכלו להציע קורסים של הוראה יחידנית/קבוצה קטנה פנים אל פנים או באופן מקוון
- שכר לימוד מופחת (5,000 דולר לשנה)
- יוצר מעין בנק של קורסים ותארים

- צורכי מדינה ----- מערכת גלובלית
- רגולציה מרכזית ----- אוטונומיה מוסדית
- מגוון מוסדות ----- הרמוניזציה
- תחרות ----- שיתוף פעולה
- קניין רוחני ----- פילנתרופיה אקדמית

- גופי רגולציה מרכזיים להערכת הפעילות של המוסדות להשכלה גבוהה ולקביעת כללים לפתיחת מוסדות חדשים
- הקצאת משאבים על-פי קריטריונים רבים
- קביעת גבולות חיצוניים ופנימיים של מערכת ההשכלה הגבוהה
- בקרת/הערכת איכות

- קביעת מדיניות לגבי המעורבות הבינלאומית
- גיוס כספי פילנתרופיה
- ייזום תכניות לימוד יעודיות
- ייזום שיתופי פעולה עם מוסדות אקדמיים אחרים
- ייזום שיתופי פעולה עם הסקטור הפרטי ועם שוק העבודה

- צורכי מדינה ----- מערכת גלובלית
- רגולציה מרכזית ----- אוטונומיה מוסדית
- **מגוון מוסדות** ----- **הרמוניזציה**
- תחרות ----- שיתוף פעולה
- קניין רוחני ----- פילנתרופיה אקדמית

מגוון מערכות השכלה גבוהה

- גבולות המערכת של ההשכלה הגבוהה
- מגוון מוסדות להשכלה גבוהה
- 33) קטיגוריות של מוסדות להשכלה גבוהה
על-פי Carnegie Foundation for the
(Advancement of Teaching
- דפוסי התרחבות של המערכת
- מבנה תארים אקדמיים

Degree Structures

- Bachelor, graduate studies (MA + PhD)
- Master (long degree), PhD
- Short cycle (2 years), Licence, Master, Doctorate
- .....

- תהליך בולוניה
- עידוד לימוד חלק מהתואר מחוץ לגבולות המדינה
- דיפלומות משותפות
- שילוב מקורות פתוחים ומוקדים בתכניות הלימוד
- עליונות השפה האנגלית

- צורכי מדינה ----- מערכת גלובלית
- רגולציה מרכזית ----- אוטונומיה מוסדית
- מגוון מוסדות ----- הרמוניזציה
- **תחרות** ----- **שיתוף פעולה**
- קניין רוחני ----- פילנתרופיה אקדמית

- על מוניטין (טבלאות ליגה)
- על סטודנטים (מקומיים ובינלאומיים)
- על סגל אקדמי (בריחת מוחות)
- על קרנות ותקציבי מחקר

- למפות מתחרים בפועל
- למפות מתחרים פוטנציאליים
- לתכנן אסטרטגיות התמודדות עם המתחרים (בונוסים, מלגות, הדגשת יתרונות...)

- מחקר
- תכניות לימודים עם אוניברסיטאות ומכללות בישראל ובחול
- מיזמים חדשים (ישראל דיגיטלית)
- עם שוק העבודה והסקטור הפרטי

- צורכי מדינה ----- מערכת גלובלית
- רגולציה מרכזית ----- אוטונומיה מוסדית
- מגוון מוסדות ----- הרמוניזציה
- תחרות ----- שיתוף פעולה
- קניין רוחני ----- פילנתרופיה אקדמית

- זכויות יוצרים

- פטנטים

- צמיחת ענף של Cyber law

צמיחת התנועה של חומרים פתוחים לקהל הרחב

- Open Courseware of MIT
  - Open Educational Resources
  - MOOCS (Massive Open Online Courses)
-

MOOCs 2018*

- 101 million students
- 900+ universities
- 11.4k courses

Coursera - 37 million

edX - 18 million

Udacity - 10 million

*By the Numbers – MOOCs in 2018, Dhawai Shah

Online Degrees

47 online degrees - 2018

15 online degrees - 2017

MA in Data Science   \$15,000

UC San Diego via edX

MA of Computer & IT   \$25,000

University of Pennsylvania via Coursera

MSc in Cyber Security   pounds 15,050

Coventry University via FutureLearn

Estimated Revenues of MOOCs - 2018

Coursera - \$140 million

Udacity - \$90 million

FutureLearn – pounds 40 million

*“What you cannot avoid,
Welcome!”*

Chinese Proverb

תפקידם של מנהיגים

מנהיגים הם אלה שגורמים לאנשים ממוצעים לעשות עבודה
יוצאת דופן
אלברט איינשטיין

תפקידו של מנהיג הוא להוביל את ההולכים מהיכן שהם
נמצאים – אל מקום שלא היו בו מעולם
הנרי קיסינג'ר

מנהלים מניעים עובדים במקל ובגזר, מנהיגים עושים זאת
בעזרת חזון והשראה
לא ידוע

- צורכי מדינה ----- ? ----- מערכת גלובלית
- רגולציה מרכזית ---- ? ----- אוטונומיה מוסדית
- מגוון מוסדות ----- ? ----- הרמוניזציה
- תחרות ----- ? ----- שיתוף פעולה
- קניין רוחני ----- ? ----- פילנתרופיה אקדמית

תודה על ההקשבה

